

Штрафи за порушення правил КІК в Україні (станом на 2025 рік)

Контрольовані іноземні компанії (КІК) – це нова для України концепція податкового контролю, впроваджена у Податковий кодекс у межах плану BEPS з 2022 року. Від українських резидентів-власників КІК вимагається належним чином звітувати про такі компанії та їхні прибутки. За невиконання цих вимог передбачені **суттєві штрафні санкції**, які зросли у 2025 році через підвищення прожиткового мінімуму. Хоча на час воєнного стану діє **тимчасове звільнення від штрафів**, обов'язок подати всі необхідні повідомлення і звіти не зникає. Нижче наведено аналіз актуальних штрафів, останніх змін законодавства у сфері КІК, таблиці порушень із сумами штрафів (2024 vs 2025) та ключові висновки щодо ризиків для платників податків.

Актуальні штрафи за порушення правил КІК (2025)

На 2025 рік Податковий кодекс України встановлює такі основні штрафи за порушення порядку повідомлення та звітування про КІК:

- **Неподання повідомлення про КІК.** Якщо контролююча особа не повідомила податковий орган про набуття або втрату частки в іноземній юридичній особі чи про початок або припинення фактичного контролю протягом встановленого строку (60 днів), накладається штраф у *300 розмірів прожиткового мінімуму (ПМ)* за кожний такий випадок. Станом на 2025 рік це близько **908 400 грн** (проти ~876 тис. грн у 2024 році).
- **Неподання звіту про КІК.** За неподачу річного Звіту про

КІК контролером передбачено штраф у *100 розмірів ПМ*. У 2025 році це становить приблизно **302 800 грн**. Штраф накладається за кожен не поданий звіт (фізичні особи подають у складі декларації про доходи, юрособи – у складі декларації з прибутку).

- **Несвоєчасне подання звіту про КІК.** У разі запізнення з подачею Звіту діє штраф *1 розмір ПМ за кожен день прострочення*. Таким чином, за кожен день запізнення у 2025 році нараховується **3 028 грн** штрафу, але загальна сума штрафу не може перевищувати *50 ПМ* (тобто максимум **151 400 грн** за весь період прострочення).
- **Подання недостовірної/неповної інформації у звіті (невідображення КІК).** Якщо контролер у поданому звіті не розкрив інформацію про наявну у нього КІК або не відобразив обов'язкові відомості про неї, застосовується штраф у розмірі *3% суми доходу КІК або 25% скоригованого прибутку КІК (за відповідний рік) – залежно від того, яка величина більша*. Такий штраф обмежений верхньою межею *1000 розмірів ПМ* за кожен факт невідображення. Отже, максимальна сума цього штрафу в 2025 році може сягати приблизно **3,028 млн грн** за кожне порушення, якщо йдеться про значні нерозкриті прибутки КІК.

Примітка: Сплата зазначених штрафів **не звільняє** платника від необхідності подати відповідні КІК-звіти та документи. Ба більше, у випадку, коли контролер після накладення штрафу так і не подає звіт протягом 30 днів після граничного строку сплати штрафу, передбачена додаткова санкція – *5 ПМ за кожен день* (максимум 300 ПМ) прострочення. Однак цей випадок на практиці зустрічається рідко, адже платник зазвичай подає звіт ще до застосування такого крайнього заходу.

Законодавчі зміни у сфері КІК, що набрали чинності у 2025 році

2024–2025 роки ознаменувалися важливими змінами у регулюванні КІК:

- **Тимчасове зупинення штрафів на період війни.** У 2024 році було прийнято два закони (№3706-IX та №4113-IX), якими на період воєнного стану переглянуто питання відповідальності за порушення правил КІК. Згідно з останніми змінами, **не застосовуються штрафні санкції** за порушення, вчинені з 01.01.2022 і протягом дії воєнного стану, за умови що контролююча особа виконає всі свої обов'язки (подасть повідомлення та звіти) протягом **6 місяців після припинення/скасування воєнного стану**. Фактично йдеться про відстрочення штрафів, а не їх повне скасування – після закінчення війни у контролерів буде півроку на подання звітності, інакше штрафи будуть накладені. Важливо, що Закон №4113-IX прямо звільнив контролерів КІК також від **адміністративної та кримінальної відповідальності** за несвоєчасне звітування в цей період. Таким чином, у 2025 році (поки триває воєнний стан) податкова не штрафуватиме за неподання/затримку звітів КІК, проте всі факти порушень фіксуються і можуть бути санкціоновані після війни.
- **Зміни методології розрахунку прибутку КІК.** Законом №3706-IX (діє з 01.07.2024) було уточнено порядок визначення *скоригованого прибутку* контрольованих іноземних компаній, що підлягає оподаткуванню в Україні. Зокрема, оновлено правила врахування витрат КІК на сплату процентів за борговими зобов'язаннями при розрахунку її прибутку. Це впливає на базу оподаткування КІК та, відповідно, на суму податку, яку має сплатити контролер в Україні (або суму прибутку, звільнену від оподаткування). Метою змін було зблизити українські правила з міжнародними та запобігти штучному завищенню

витрат КІК для мінімізації оподатковуваного прибутку.

- **Удосконалення визначення контролю та пов'язаності.** Законом №3813-IX (чинний з 01.01.2025) внесено зміни в критерії пов'язаності осіб для податкових цілей, що опосередковано впливає і на правила КІК. Зокрема, було збільшено з 20% до 25% нижню межу частки володіння корпоративними правами кожної особи в наступній юридичній особі по ланцюгу для визнання таких осіб пов'язаними. Це означає, що при багатоступінчатих структурних ланцюгах власності тепер потрібно мати більшу частку на кожному рівні, аби особи вважалися пов'язаними (незалежно від перемноження часток). Дане нововведення може впливати на визначення факту контролю над іноземною компанією в складних структурах, підвищуючи поріг впливу.

Інші зміни: Із 2025 року також оновлено перелік держав (територій) з низьким оподаткуванням та критерії його формування. Хоч це стосується насамперед трансфертного ціноутворення, непрямо такий крок впливає й на оподаткування КІК, оскільки юрисдикція реєстрації КІК може визначати пільгові режими чи звільнення від оподаткування прибутку КІК в Україні. Крім того, – операції з подібними контрагентами підлягають відображенню в звітності КІК в узагальненому вигляді.

Загалом, тенденція законодавства – **уточнення та посилення правил КІК** з урахуванням міжнародних стандартів, без відміни самих норм.

Таблиця основних порушень та штрафів (статті ПКУ, суми)

Наведемо узагальнену таблицю видів порушень правил КІК, відповідних норм Податкового кодексу України та розмірів

штрафів, передбачених станом на 2025 рік:

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Неподання повідомлення про КІК (неповідомлення про набуття/відчуження частки або встановлення/припинення контролю у 60-денний строк)	Обов'язок: п.п. 39 ^{2.5.5} ст.39 ² ; Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 4)	300 ПМ (≈908 400 грн) за кожний випадок	Найбільший штраф серед КІК-порушень. ПМ – прожитковий мінімум для працездатної особи на 01.01 звітного року. На час воєнного стану штраф не застосовується за умови подання повідомлення після його завершення.
Неподання звіту про КІК (річного звіту контролера про прибутки КІК)	Обов'язок: ст.39 ² ПКУ (п.п. 39 ^{2.5.2}); Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 1)	100 ПМ (≈302 800 грн) за кожен не поданий звіт	Звіт про КІК подається щорічно (фізособами до 1 травня, юрособами – разом зі декларацією з прибутку). На період війни штрафи за неподання звітів відстрочені за умови подачі протягом 6 місяців після війни.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Несвоєчасне подання звіту про КІК (прострочення крайнього терміну)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 2)	1 ПМ за кожен день прострочення (≈3 028 грн/день), але не більше 50 ПМ (≈151 400 грн загалом)	Штраф рахується за кожний календарний день запізнення. Максимальний період нарахування – 50 днів. Якщо звіт подано із запізненням добровільно, штраф застосовується тільки за дні прострочення. При виявленні факту неподання податковою самотійно можливе накладення також штрафу як за <i>неподання звіту</i>.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Подання недостовірних/неповних відомостей у звіті (невідображення контролером інформації про КІК або її прибутку)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 3)	3% від доходу КІК або 25% від прибутку КІК, що не задекларовані, <i>whichever is greater</i> , але не більше 1000 ПМ (≈3 028 000 грн)	Процентний штраф застосовується за кожен випадок незадекларованої КІК чи її показників у звіті. Обчислюється від суми прихованого доходу/прибутку за рік. Обмеження у 1000 ПМ встановлює граничний розмір санкції за одне порушення.

Примітка: Прожитковий мінімум (ПМ) для працездатних осіб встановлено в Законі про Держбюджет: на 1 січня 2024 року він становив 2920 грн, а на 1 січня 2025 року – 3028 грн. Всі штрафи, визначені у ПКУ в розмірах ПМ, прив'язані до розміру ПМ на початок відповідного звітного року. Тому з 2024 по 2025 рік відбулося збільшення абсолютних сум штрафів приблизно на 3.7%. Нижче наведено порівняння ключових штрафів 2024 vs 2025.

Порівняння розмірів штрафів: 2024 vs 2025

Для наочності наведемо порівняльну таблицю сум штрафів за порушення правил КІК у 2024 році та у 2025 році (з урахуванням змін розміру прожиткового мінімуму):

Порушення	Штраф (2024)	Штраф (2025)
Неподання повідомлення про КІК	300 ПМ = 876 000 грн	300 ПМ = 908 400 грн
Неподання звіту про КІК	100 ПМ = 292 000 грн	100 ПМ = 302 800 грн
Несвоєчасне подання звіту (за добу)	1 ПМ = 2 920 грн	1 ПМ = 3 028 грн
Несвоєчасне подання звіту (максимум)	50 ПМ = 146 000 грн (за 50 днів)	50 ПМ = 151 400 грн (за 50 днів)
Подання недостовірної інформації у звіті (максимум)	1000 ПМ = 2 920 000 грн	1000 ПМ = 3 028 000 грн

У 2025 році прожитковий мінімум на 1 січня зріс на 108 грн, що й зумовило пропорційне збільшення штрафів. Жодних інших змін у розмірах санкцій (тобто кількості ПМ, визначених у кодексі) законодавець не вносив. Таким чином, з точки зору норм Податкового кодексу, штрафні санкції за правилами КІК у 2025 р. залишилися такими ж, як і в 2024 р., відрізняючись лише величиною у гривневому еквіваленті.

Висновки та оцінка ризиків

Ризики для платників податків. Режим КІК передбачає **високі штрафи**, що можуть обчислюватися сотнями тисяч і навіть мільйонами гривень. Це створює істотні ризики для українських резидентів, які мають іноземні компанії, особливо у випадку ігнорування вимог звітування. Наразі, у 2025 році, через дію воєнного стану, пряме штрафування порушників *призупинено*. Однак це не означає прощення порушень – податкові органи фіксують кожен випадок несвоєчасного звіту чи ненадісланого повідомлення. Більше того, Державна податкова служба вже зараз збирає податкову інформацію про КІК і враховує її для майбутніх перевірок; фактично податківці **виявляють**

контролерів, які не виконали свій обов'язок звітування. Це означає, що після завершення війни багато платників можуть одразу опинитися під прицілом перевірок з питань КІК. **Накопичений обсяг роботи** – подання звітів одразу за кілька років (2022–2024) у відведений 6-місячний період – створює додатковий операційний ризик помилок або пропуску строків. Таким чином, **проактивне виконання обов'язків** (навіть попри відтермінування штрафів) є найкращою стратегією для мінімізації майбутніх санкцій.

Тенденції регулювання КІК. Аналіз змін законодавства свідчить, що Україна не відмовляється від впроваджених правил КІК, а навпаки – **удосконалює та уточнює** їх. Підвищення порогів пов'язаності, зміни в обчисленні прибутку КІК, оновлення списків юрисдикцій – усе це кроки, спрямовані на приведення українських правил у відповідність до міжнародних стандартів і на усунення прогалин. Одночасно держава чітко дає зрозуміти, що **після стабілізації ситуації** податковий контроль за КІК буде повноцінно реалізований. Фінансові санкції залишаються дуже значними, що має стримуючий ефект та спонукає до добровільного розкриття інформації. Відсутність штрафів під час війни – це радше жест підтримки бізнесу в кризових умовах, *але не сигнал про поблажливість*. У майбутньому, ймовірно, можна очікувати подальшого розвитку підзаконних актів, роз'яснень від ДПС і удосконалення практики застосування правил КІК, але не пом'якшення відповідальності. Українським власникам іноземних активів варто вже зараз подбати про **податкову прозорість** своїх КІК, аби уникнути удару штрафних санкцій у повоєнний період.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся
 за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Вплив операцій КІК з нерезидентами з переліку КМУ на оподаткування контролера

Національне законодавство вимагає, щоб у Звіті про контрольовані іноземні компанії (КІК) контролююча особа окремо відобразила всі операції КІК з певними категоріями нерезидентів. Зокрема, у звіті (графи 31–33 форми) наводяться **переліки операцій КІК з:** а) нерезидентами, зареєстрованими в державах (територіях) із затвердженого Кабміном переліку низькоподаткових юрисдикцій (відповідно до пп. 39.2.1.2 ПКУ); б) нерезидентами – **пов'язаними особами**; в) нерезидентами, чия **організаційно-правова форма** включена до окремого переліку Кабміну. Важливо, що відображаються **усі без винятку** такі операції, із зазначенням найменування контрагента, країни реєстрації, коду країни та податкового номера контрагента, але **без зазначення сум** цих операцій.

Навіть якщо прибуток КІК звільнений від оподаткування (наприклад, при виконанні умов про активні доходи), контролер **зобов'язаний заповнити** графи 31–33 – це підтверджено

податковою службою у інформаційному листі №3/2024 від 17.04.2024. Ненадання цієї інформації вважається порушенням і тягне штраф за п. 120.7 ПКУ.

Проаналізуємо вплив на розрахунок скоригованого прибутку КІК.

Скоригований прибуток КІК – це база, з якої обчислюється податок в Україні, як правило, визначається на підставі фінансової звітності КІК з певними коригуваннями (врахуванням особливостей) за ст. 39-2 ПКУ. Сам по собі факт проведення операцій з нерезидентами із «кабмінівського» переліку низькоподаткових юрисдикцій **не означає автоматичного збільшення** скоригованого прибутку. Закон не містить норм, які б **прямо додавали суму таких операцій** до прибутку КІК – до того ж у звіті ці операції відображаються описово, без сумових показників. Отже, на етапі розрахунку скоригованого прибутку контролююча особа **не збільшує його лише через наявність таких операцій**.

Водночас **податкова може проаналізувати вплив цих операцій** на прибуток КІК у ході перевірки. Якщо з'ясується, що за допомогою платежів на користь компаній у перелічених низькоподаткових юрисдикціях КІК штучно зменшила свій прибуток (наприклад, шляхом завищених витрат, перерахованих на офшор), податкова може поставити під сумнів обґрунтованість таких витрат. В українському податковому законодавстві діє принцип «ділової мети» та **імператив трансфертного ціноутворення**, за якими витрати без реальної економічної причини або не на ринкових умовах можуть бути вилучені з витрат при оподаткуванні. За аналогією, при оподаткуванні прибутку КІК податковий орган може вимагати довести, що операції з контрагентами у низькоподаткових юрисдикціях мали ділову мету і ринкові ціни. Якщо ні – **фіскальний підхід** може полягати у **коригуванні (збільшенні) прибутку КІК** на суму невиправданих витрат, перерахованих у такі юрисдикції. Хоча прямих норм про порядок такого коригування прибутку КІК наразі немає, **податкові консультанти очікують** саме такого підходу від ДПС при аналізі звітів КІК. Таким чином, опосередковано операції з

компаніями із «чорного списку» **можуть вплинути** на розмір скоригованого прибутку – але лише в результаті перевірки та донарахувань, а не автоматично при поданні звіту.

Проаналізуємо також вплив інформації про низькоподаткові операції на оподатковуваний дохід контролера.

В Україні контролююча особа включає до свого оподаткованого доходу частину скоригованого прибутку КІК (пропорційно своїй частці володіння) і сплачує з нього податок на прибуток (для юросіб) або ПДФО (для фізосіб). Тому будь-яке **збільшення скоригованого прибутку КІК** безпосередньо означатиме збільшення оподаткованого доходу контролера. Якщо, наприклад, ДПС у ході перевірки виключить зі складу витрат КІК платежі на адресу компаній у низькоподаткових юрисдикціях (через відсутність належного обґрунтування), прибуток КІК для цілей оподаткування в Україні зросте, і відповідно **контролер муситиме додатково оподаткувати цей приріст (принаймні, так вважають податківці поза очі)**. Водночас якщо жодних порушень не виявлено і скоригований прибуток визначено правильно, то сама по собі наявність операцій з нерезидентами із переліку КМУ **не збільшує** базу оподаткування контролера. Інакше кажучи, для контролера важливим є сумарний прибуток КІК (та частка пасивних доходів, критерії звільнення тощо), а не географія контрагентів; але географія може стати тригером для податкового аналізу коректності визначення цього прибутку.

Використання цієї інформації податковими органами – що очікувати?

Державна податкова служба збирає детальні відомості про операції КІК з пов'язаними особами та компаніями у специфічних юрисдикціях **з метою контролю та аналізу**. У самому Законі прямо зазначено, що розкриття цих даних забезпечує належний процес **адміністрування правил КІК**. Податкова використовує інформацію з граф 31–33 Звіту про КІК для **оцінки ризиків ухилення** від оподаткування: зокрема, для виявлення можливих схем виведення прибутків у низькоподаткові країни. Якщо КІК здійснювала

значні платежі компаніям з «офшорного» переліку, це, імовірно, приверне увагу контролерів під час камеральної чи виїзної перевірки. ДПС може запросити додаткові пояснення чи документи щодо характеру таких операцій, перевірити дотримання принципу «витягнутої руки» (ринкових цін) у розрахунках із цими контрагентами, а також зіставити ці дані з інформацією щодо діяльності інших компаній контролера (чи не було подібних операцій між КІК та українськими підприємствами того ж власника тощо). Таким чином, переліки операцій із нерезидентами з **переліку КМУ №1045** (низькоподаткові юрисдикції) та **№480** (особливі організаційно-правові форми) слугують для податкової індикатором потенційно ризикових транзакцій. У разі виявлення порушень за їх допомогою податкова може здійснити донарахування податкових зобов'язань контролеру.

Приклади та роз'яснення на практиці.

Податкова служба вже надала низку роз'яснень щодо заповнення граф 31–33 та використання цієї інформації. Зокрема, в **Інформаційному листі ДПС №3/2024** (квітень 2024 р.) прямо зазначено, що заповнення показників про операції з нерезидентами у звіті КІК – обов'язкове навіть для КІК, чий прибуток звільнений від оподаткування, оскільки це необхідно для ефективного адміністрування правил КІК. Податкова підкреслила, що відсутні правові підстави не показувати ці дані, і нагадала про штрафні санкції за їх ненадання. Також індивідуальними податковими консультаціями (ІПК) підтверджено, що у графах 31–33 потрібно відображати всі відповідні операції саме тієї КІК, щодо якої подається звіт (незалежно від того, пов'язані вони з Україною чи ні). Наприклад, в ІПК від 09.09.2024 р. №4370/ІПК/99-00-24-03 податкова роз'яснила, які саме відомості слід зазначати в цих графах, перелічивши вимоги до заповнення (найменування нерезидента, країна, код тощо). **Судова практика** з питань застосування правил КІК наразі формується (оскільки перші звіти подано лише у 2023–2024 роках), проте наявні роз'яснення ДПС та консультації експертів

свідчать про фіскальний підхід до контролю за операціями КІК з «низькоподатковими» нерезидентами. Контролюючим особам варто уважно ставитися до цих вимог: показувати всі потрібні операції у звіті та заздалегідь готувати обґрунтування їх господарської необхідності і відповідності ринковому рівню цін, щоб у разі податкової перевірки захистити розрахунок прибутку КІК від можливих донарахувань.

Висновок: Включення до Звіту про КІК інформації про операції з нерезидентами, зареєстрованими у державах із «офшорного» переліку КМУ, саме по собі все ще **не змінює автоматично** суму оподатковуваного прибутку КІК чи доходу контролера. Однак ця інформація є цінним інструментом для податкової служби – вона використовується для моніторингу та перевірок і може стати підставою для **коригування (збільшення) прибутку КІК** у разі виявлення схем мінімізації податків. Тобто, операції з компаніями у країнах із затвердженого переліку самі по собі не додають податку, але привертають увагу ДПС. Якщо такі операції виявляться необґрунтованими або проведеними не на ринкових умовах, їх наслідки можуть бути виключені з витрат КІК, що призведе до збільшення скоригованого прибутку і, відповідно, до зростання оподатковуваного доходу контролера в Україні. Податкова служба вже акцентує на неухильному декларуванні цих відомостей та готова застосувати санкції за їх ігнорування. Таким чином, контролерам КІК слід не лише виконувати формальний обов'язок декларування таких операцій, але й бути готовими обґрунтувати їх економічну доцільність під час податкового контролю.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся
 за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Яку інформацію може отримати податкова від іноземних органів щодо операцій KIK?

ДПС України може отримувати дані про операції KIK за межами України через різні міжнародні угоди та стандарти обміну інформацією. Зокрема:

- **Автоматичний обмін (AEOI, CRS).** Україна приєдналася до Багатосторонньої угоди про автоматичний обмін інформацією (Multilateral Competent Authority Agreement) з метою реалізації стандарту CRS. З 2024 року ДПС щорічно отримує від закордонних фіскальних органів дані про фінансові рахунки українських резидентів – назву ідентифікаційний номер рахунку, залишок на кінець звітного періоду, суми виплат дивідендів, відсотків тощо – про це зазначає Міністерство Фінансів України. Завдяки цьому ДПС може виявляти незадекларовані доходи KIK (наприклад, виплати дивідендів контролюючим особам) і порівнювати їх із даними звітності.
- **Обмін за запитом (EORI).** Багато двосторонніх договорів

про уникнення подвійного оподаткування (ДУП) та окремих угод про обмін інформацією (TIEA) містять статті «обміну інформацією за запитом». Це означає, що ДПС може формувати цілеспрямовані запити до компетентних органів інших країн щодо конкретних трансакцій чи контрагентів КІК, зокрема про операції з резидентами юрисдикцій з низьким оподаткуванням. Такі запити базуються на Положенні про міжнародний обмін інформацією (зазвичай стаття 26 ДУП) та на Міжнародній конвенції про взаємну адміністративну допомогу у податкових справах (Україна приєднана з 1998 року).

- **Міністерські конвенції та BEPS-інструменти.** Україна ратифікувала Багатосторонню конвенцію (MLI), що імплементує заходи BEPS, зокрема положення щодо боротьби з податковим зловживанням і покращеної взаємодії податкових органів – інформація від того ж Міністерства фінансів України. Крім того, з липня 2024 року набрала чинності Багатостороння угода компетентних органів про обмін звітами у розрізі країн (MCAA CbC), завдяки чому Україна отримуватиме агреговані дані Country-by-Country Reporting про доходи та податки груп компаній. Хоча CbCR та MLI не дають деталізованої інформації про окремі трансакції, ці інструменти підвищують прозорість міжнародних структур і допомагають ідентифікувати великі міжкорпоративні потоки.

Країни-партнери та охоплення даних

Україна налагоджує обмін інформацією з великою кількістю юрисдикцій. Наприклад, **за даними Мінфіну**, станом на січень 2024 року понад **110 країн** беруть участь у CRS (зокрема всі країни ЄС). Перший обмін в рамках CRS відбувся восени 2024 року – ДПС отримала дані приблизно від 50 іноземних юрисдикцій і передала інформацію до 51 партнера.

Серед активних партнерів України – розвинені економіки з надійними механізмами звітності (наприклад, країни ЄС, Велика

Британія, Канада, Австралія), а також численні офшорні та низькоподаткові юрисдикції, які приєдналися до CRS (Британські Віргінські о-ви, Острів Кука, ОАЕ, Панама, Сейшли тощо.

З 2025 року приєдналася **Швейцарія**, що відкриває ДПС доступ до інформації про рахунки українських бенефіціарів у швейцарських банках. Крім автоматичного обміну, Україна має **Договори про уникнення подвійного оподаткування** з більш ніж 70 країнами (де передбачені положення обміну інформацією). Для прикладу, у 2024 р. за запитом ДПС Великобританія (де зареєстрована компанія OnlyFans) передала українським податківцям дані про **5 435 українських моделей OnlyFans** – інформація, яка походить саме з міжнародного обміну.

Міжнародні податкові інструменти (MLI, CbCR, CRS)

Сучасні глобальні стандарти дозволяють ДПС аналізувати й нетрадиційну інформацію про КІК. **MLI** забезпечує гармонізацію обмінних процедур, змінює податкові договори відповідно до BEPS і робить статтю про обмін інформацією стандартною (Україна ратифікувала MLI у 2019 р.)

CRS фокусується на інформації про фінансові рахунки – збір і переказ даних про баланси та надходження на рахунки, які належать особам-нерезидентам або організаціям з іноземними бенефіціарами. Хоча CRS прямо не звітує про окремі операції між компаніями, отримані за ним дані дають змогу виявляти неспівпадіння (наприклад, дивіденди, виведені в офшор, які не були задекларовані). Як наслідок, офіційний пресреліз зазначає, що CRS “дозволить підвищити ефективність застосування правил про оподаткування КІК”.

CbCR (Country-by-Country Reporting) надає Установлені звіти про сукупні доходи, прибутки, податки та операції груп компаній у різних юрисдикціях, – знову ж таки про це говорить Міністерство фінансів України. Для великих міжнародних груп це допомагає ідентифікувати аномальні потоки, хоча **конкретні**

контрагенти не розкриваються. Усі ці інструменти разом з класичними запитами (Article 26 ДУП) дають ДПС можливість отримати інформацію про будь-які операції КІК за кордоном, включаючи транзакції з “низькоподатковими” контрагентами (за умови, що відповідні країни готові надати запитувані дані).

Приклади отримання інформації ДПС через обмін

Відповідні міжнародні обміни вже працюють на практиці. Так, **вересень 2024** р. став датою першого міжнародного обміну CRS: ДПС отримала першу порцію даних із близько 50 країн і почала їх аналіз. Мова йде про автоматично зібрану інформацію фінансових установ (рахунки з кінцевими бенефіціарними власниками з України, їх залишки, отримані проценти та дивіденди тощо).

Вже за результатами аналізу ДПС відправляє запити чи письмові звернення платникам, виявленим за цими даними. Як ілюстрація, у **вересні 2024** р. за міжнародним обміном уряд Великої Британії передав українцям дані про доходи 5 435 наших співвітчизниць від OnlyFans (компанія Fenix Int. Ltd), після чого ДПС змусила платників декларувати ці доходи. Таким чином, навіть якщо операції КІК не були задекларовані всередині звіту, ДПС має потужні інструменти для отримання аналогічних даних від іноземних податкових органів (через CRS, РКУД/MLI-запити тощо).

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Автоматичний обмін інформацією за CRS щодо резидентів України: яка інформація відкривається податківцям про іноземні рахунки

Ще 2022 року Державна податкова служба України (ДПС) приєдналася до Багатосторонньої угоди про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (CRS). А вже 30 вересня 2024 року відбувся перший обмін даними між країнами-учасницями.

CRS зобов'язує фінансові установи збирати інформацію про рахунки нерезидентів і щорічно передавати її податковим органам своїх країн. Далі ця інформація автоматично передається до відповідних податкових органів країн-партнерів.

Україна вже здійснила обмін даними з приблизно 50 країнами, а у 2025 році цей процес охопить ще 68 держав.

Хто залучений до обміну даними за CRS?

Обмін інформацією здійснюється між двома ключовими групами:

- **Фінансові установи, що звітують** – банки, інвестиційні фонди, депозитарії, страхові компанії. Вони зобов'язані передавати інформацію про рахунки нерезидентів до податкових органів своєї країни.
- **Особи, про рахунки яких звітують** – фізичні особи чи організації, які є резидентами країн-учасниць CRS. Якщо рахунок належить контрольованій особі, він також підлягає звітності.

Приклад: українська компанія А має рахунок у банку на Кіпрі. Кіпрський банк передає інформацію про цей рахунок податковій службі Кіпру, яка, у свою чергу, надсилає ці дані ДПС України.

Які українські резиденти підпадають під CRS?

До звітності за CRS підлягають:

- фізичні особи-резиденти України, які мають іноземні рахунки;
- українські компанії, що мають рахунки за кордоном;
- пасивні нефінансові організації (НФО), власниками яких є фізичні особи-резиденти України.

Фінансові установи зобов'язані надавати звіти не тільки щодо таких компаній, а й щодо їхніх бенефіціарів.

Приклад: якщо кіпрська компанія є пасивною НФО, а її власник – резидент України, банк звітує не тільки про компанію, а й про її кінцевого бенефіціара.

Як визначають контролюючих осіб?

Контролюючими особами вважаються фізичні особи, які:

- володіють 25% або більше в компанії;
- впливають на ухвалення ключових рішень;
- обіймають керівні посади.

У трасті до таких осіб відносять засновника, управителя, протектора та вигодоотримувача.

Які дані передаються податковим органам?

Фінансові установи надають такі дані:

- ім'я, адресу, податковий номер, дату і місце народження власника рахунку;
- найменування компанії (якщо рахунок корпоративний);
- номер рахунку;
- залишок коштів на 31 грудня;
- суми отриманих доходів (відсотки, дивіденди, надходження від продажу активів).

Чи є поріг для звітування?

Як правило, банки передають інформацію про всі рахунки фізичних осіб, незалежно від залишку. Однак в Україні діє тимчасове обмеження:

- якщо сума на рахунках фізособи не перевищує **250 000 доларів США** станом на 31 грудня, ДПС не може використовувати цю інформацію для нарахування податків (до завершення воєнного стану).

Проте ця інформація все одно буде отримана і може бути використана в майбутньому.

Як CRS впливає на KIK?

До вересня 2024 року ДПС отримувала інформацію про закордонні рахунки українців переважно через запити. Тепер вона отримує такі дані автоматично.

У 2025 році ДПС опублікувала результати звітування за KIK за

2022–2023 роки:

- **23,6 тис. КІК** зареєстровані українськими резидентами у 119 країнах;
- найпопулярніші юрисдикції – **Польща (23,2%), Кіпр (11%), Велика Британія (9,1%), Естонія (7,5%)**;
- 9,4% КІК зареєстровані в США, які не є учасником CRS, але мають аналогічну систему обміну інформацією – **FATCA**.

Отже, CRS дає податковим органам можливість порівнювати дані звітності КІК із автоматично отриманими даними про іноземні рахунки.

Що робити власникам КІК?

Автоматичний обмін інформацією в рамках CRS робить фінансові операції прозорішими. В деяких країнах банки вже зараз передають не тільки залишок на рахунок, а й середньорічний баланс, що ускладнює можливість маніпуляцій.

Українські податкові резиденти **зобов'язані звітувати про КІК**:

- **фізичні особи** – до 1 травня разом із декларацією про доходи;
- **юридичні особи** – до 3 березня разом із декларацією з податку на прибуток.

Тим, хто ще не звітував про КІК, варто не зволікати, адже інформація про закордонні активи буде отримана податковими органами, питання лише в часі.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Умови, при яких іноземна компанія визнається контрольованою

Відповідно до п.п. 392.1.1 ПКУ, контрольованою іноземною компанією визнається будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка знаходиться під контролем фізичної особи-резидента України або юридичної особи-резидента України відповідно до правил, визначених ПКУ.

Іноземна компанія визнається КІК, якщо фізична або юридична особа-резидент України (контролююча особа):

- **а)** володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 50 %;
- **б)** володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 10 %, за умови, що декілька фізичних осіб-резидентів України та/або юридичних осіб-резидентів України володіють частками в іноземній юридичній особі, розмір яких у сукупності становить 50 і більше відсотків;

- в) окремо або разом із іншими резидентами України, пов'язаними особами, здійснює фактичний контроль над іноземною юридичною особою.

Тимчасові умови на 2022-2023 роки

Відповідно до п. 54 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, п.п. "б" п.п. 392.1.2 ПКУ для 2022-2023 звітних (податкових) років застосовується у такій редакції:

- б) володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі 25 і більше відсотків, за умови, що декілька фізичних осіб-резидентів України та/або юридичних осіб-резидентів України володіють частками в іноземній юридичній особі, розмір яких у сукупності становить 50 і більше відсотків.

Обов'язок повідомлення контролюючого органу

Згідно з п.п. 392.5.5 ПКУ, фізична особа-резидент України зобов'язана повідомляти контролюючий орган про:

- кожне безпосереднє або опосередковане набуття частки в іноземній юридичній особі або початок здійснення фактичного контролю над нею, що призводить до визнання такої фізичної особи контролюючою особою відповідно до ст. 392 ПКУ;
- заснування, створення або набуття майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи;
- кожне відчуження частки в іноземній юридичній особі або припинення здійснення фактичного контролю, що призводить до втрати статусу контролюючої особи;
- ліквідацію або відчуження майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи.

Строки подання повідомлення

Повідомлення надсилається до контролюючого органу протягом **60 днів** з дня набуття (початку здійснення фактичного контролю) або відчуження (припинення фактичного контролю).

Форма Повідомлення про набуття (початок здійснення фактичного контролю) або відчуження частки (припинення фактичного контролю) резидентом в іноземній юридичній особі або майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи затверджена наказом Мінфіну від 22.09.2021 р. № 512.